

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

Aparell Digestiu

Guia Unitat Docent

GUIA UNITAT DOCENT APARELL DIGESTIU

Cap Unitat Docent: Dra. Maria Esteve Comas

Tutora: Dra. Carme Loras Alastruey

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data: Febrer 2017

Índice

1. Benvinguda i presentació	4
1.1 Membres del Servei	5
1.2. Activitat del Servei.....	6
2. Pla docent.....	8
2.1. Teòric.....	8
2.2. Pràctic.....	11
3. Annex 1.....	12
3.1. Recomanacions generals.....	12
3.2. Tutoria	13
3.3. Activitats de formació	13
3.4. Altes i èxits	13
4. Annex2.....	14
4.1 Programa comú complementari	14
5. Annex 3.....	14
5.1 Llibre curricular	14
6. Annex 4.....	16
6.1 Memòria de l'activitat científica (any 2014)	16
6.2. LÍNIES D'INVESTIGACIÓ	16
6.3. PRODUCCIÓ CIENTÍFICA	17
6.4. DOCÈNCIA.....	29
6.5. ORGANITZACIÓ DE CURSOS I JORNADES	31
6.6. PREMIS	32
6.7. CONFERÈNCIES DE DIVULGACIÓ A PACIENTS	32
6.8. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ	32
6.9. ASSAIGS CLÍNICS.....	34
6.9. ALTRES MÈRITS.....	36
6.10. ASISTENCIA A CURSOS.....	37

1. Benvinguda i presentació

Benvingut/da al Servei de Digestiu de l'Hospital MútuaTerrassa.

Tots els membres de l'*staff*, així com els teus companys/es de residència i el personal d'infermeria i secretaria, estem compromesos en la tasca d'ajudar-te, orientar-te i ensenyar-te tot el necessari perquè puguis rebre la formació que desitges com a especialista d'Aparell Digestiu. Aquesta especialitat comprèn un ampli ventall de coneixements, tant clínics com tècnics, que et demanaran un esforç intel·lectual i un esforç de temps per fer-te hàbil en tècniques que fins ara no havies conegut. En la formació d'un resident hem d'incloure també els treballs de recerca i l'aprenentatge de totes les tècniques (clíniques, de laboratori si s'escau, d'estadística, d'elaboració de comunicacions...) que et portaran a fer petits treballs, comunicacions de congressos, la tesina i, finalment, la tesi doctoral i que et faran assolir autonomia en aquest camp.

Aquests quatre anys, que avui et semblen molts, passaran ràpidament i al final et semblarà que manca temps per a moltes coses! Per això la dedicació ha de ser intensa i mai no t'ha de semblar que les coses es poden fer l'endemà. És a dir, en tot camí d'aprenentatge cal l'esforç constant d'un mateix alhora que exigència de formació als docents. I en aquest intercanvi aniràs construint la teva formació i nosaltres tindrem l'estímul que cal per seguir el camí de la docència.

Aquests anys són, a més, anys de canvis en la teva vida i anys de formació no sols professional sinó també personal. La relació amb els pacients requereix avui dia una actitud alhora propera i professional. La demanda d'informació per part dels pacients sobre la seva malaltia, les exploracions o els tractaments fa que la comunicació entre metge i pacient esdevingui cabdal. Això exigeix un esforç de formació i obliga a aprendre a conèixer la naturalesa humana, a aprendre a escoltar i a explicar, entenent les necessitats i les mancances de cada pacient i, per tant, formant-se també en bioètica.

Desitgem que la teva estada amb nosaltres sigui enriquidora tant en el sentit professional com en el personal i que dia a dia assoleixis les fites que t'has proposat.

Aquest petit dossier que et lliurem, esperem que et sigui útil per iniciar el camí de la teva residència al nostre servei i a l'hospital.

1.1 Membres del Servei

En aquest apartat es detalla el personal propi del servei de digestiu (Metges) contractats per l'Hospital, com el personal contractat pel propi servei de Digestiu a través de la Fundació per la recerca (biòlegs, tècnics de laboratori, infermeria de recerca) i altre personal contractat per l'hospital (generalment infermeria) i que col·laboren estretament amb el servei de digestiu en tasques assistencials i de recerca.

METGES

- Montserrat Aceituno Quintanilla
- Xavier Andújar Murcia
- Lissette Batista Pérez
- Nuria Cañete Hidalgo
- Dr. Jorge Carlos Espinós Perez
- Dra. Maria Esteve Comas
- Dr. Fernando Fernández-Bañares
- Dra. Montserrat Forné Bardera
- Dra. Victoria Gonzalo Pascual
- Diana Horta Santgenis
- Dra. Carme Loras Alastruey
- Mercè Rosinach Ribera
- Dra. Yamile Zabana Abdo
- Laura Ruiz Campos

BIÒLEGS

- Anna Carrasco García
- Eva Tristán López

TÈCNICS DE LABORATORI

- Natalia Berenice Cardozo-Rembrado.

INFERMERES

- Olga Benítez (Recerca en Malaltia Inflammatory Intestinal)
- Mar Pujals (Recerca en Càncer de Colon)
- Anna Agustí (Recerca en malalties hepàtiques)

1.2. Activitat del Servei

CONSULTES

PRESTACIÓ	2012 Nº	2013 Nº	2014 Nº
1ª visita MII	124	242	216
1ª visita fetge	75	227	203
1ª visita càncer colon	89	221	213
1ª visita digestiu	354	421	537
1ª visita primària	948	1.234	1.139
2ª visita MII	1.054	1.397	1.605
2ª visita fetge	175	800	1.020
2ª visita càncer colon	97	178	208
2ª visita digestiu	1.626	1.357	1.506
2ª visita primària	2.333	3.219	3564
Visites llista espera presencials /telefòniques /revisió històries **			229 /154 / 39
Consultoria telemàtica CAPs	0	367	788
Infermeria MII			
1era visita	40	75	82
2ª visita	398	403	405
extraccions	181	187	392
vacunacions	30	46	1
telefòniques/mail	349	371 / 223	228 / 1258
revisió bases dades/HC	196	358	682
Tractaments	48	78	87
Infermeria fetge/hepatitis			
1era visita			
2ª visita	7	30	43
extraccions	20	18	46
telefòniques/mail	37	291	368
revisió bases dades/HC	0	35 / 120	115 / 158
	0	16	372
Infermeria càncer colon. COLONOTIF			158

1ª visita inclou primeres, visita control anual i 1ª visita post-hospitalització.

**Inici setembre 2014

ENDOSCOPIA

PRESTACIÓ	2012	2013	2014
Gastroscòpia (amb o sense biòpsia)	2169	2224	2341
Urgents Gastroscòpia	185	224	258
Colonoscòpia	63	78	70
Gastroscòpia terapèutica	367	467	379
Endoscòpia pediàtrica (Gastroscòpies / colonoscòpies)	93	100	114 /16
Colonoscòpia amb o sense biòpsia	2.835	2.585	2.828
Colonoscòpia + polipectomia	291	374	813
Colonoscòpia + polipectomia complexa	7	26	139
Altra colonoscòpia terapèutica (pròtesi, hemostàsia, dilatació,..)	134	338	135
CPRE diagnòstica / terapèutica (papilotomia, pròtesi, etc)	218	212	273
Gastrostomia endoscòpica	45	36	40
Procediments menors (recanvi botó gastrectomia, etc)	35	35	50
Ecoendoscòpia diagnòstica amb o sense punció*	0	0	137
Endoscòpia llista espera (amb o sense terapèutica) **			
Gastroscòpies			91
Colonoscòpies			116

*inici abril 2014

** Inici setembre 2014

Altres exploracions complementàries

PRESTACIÓ	2012	2013	2014
Manometria i phmetria	126	119	143
Càpsula endoscòpica	70	71	69
Patency	21	36	25
Test de l'alé	421	496	526
Fibroscan	121	213	356

El nombre **d'ingressos el 2014 va ser de 410** (455 el 2013) i en canvi s'observa una major complexitat dels pacients ingressats (**Pes mig GRD 2.0423** el 2014 i 1.9390 el 2013). Els ingressos a l'UMSI s'han reduït dràsticament (**52 ingressos el 2014** i 270 el 2013)

La reducció en el nombre d'ingressos s'ha degut a 2 factors: 1) la disponibilitat de l'àrea de recuperació de pacients post-sedació i/o post-realització de procediments endoscòpics complexos i 2) La utilització de l'Hospital de Dia per a procediments com paracentesi, administració de fàrmacs Ev, etc que a l'any 2013 es realitzaven a l'UMSI.

Per tant s'han evitat un important nombre d'ingressos (ingressos evitables).

Situació física del servei	Extensió telefònica
Sala d'hospitalització Edifici Torre Hospital, planta 11	11411
Sala de reunions, valoració de pacients Edifici Annex, planta 11	11217/11218
Endoscòpia digestiva i exploracions complementàries Edifici de Consultes Externes, planta -1	12452, 12453, 12454, 12475
Unitat de Proves Funcionals Edifici de Consultes Externes, planta -1	12455
Biblioteca Edifici BC, planta 0	13410
Secretaria Edifici BC, planta 8	13934
Aparell Digestiu, despatx mèdic planta 11 Dra. Esteve	11210
Dispensaris Edifici de Consultes Externes, 1r pis, portes 5, 15, 16 i 33	12105, 12115, 12116

2. Pla docent

2.1. Teòric

2.1.1 Programa comú complementari (PCC)

El PCC és un conjunt de cursos, de matèries troncal, que organitzen la Comissió de Docència i el Servei de Medicina.

2.1.2 Sessions

2.1.2.1 Sessions clíniques i comitès

- Canvi de guàrdia diari a les 8.15 h a la sala de sessions (planta 0).
- Sessió clínica diària, a la sala que s'acordi amb l'adjunt responsable (planta 11 de l'Edifici Annex).
- Durant les rotacions, participarà en les sessions que es facin als diferents serveis.
- Comitè de càncer de còlon: cada dimarts a les 13 h, sala d'Anatomia Patològica, planta 0.
- Comitè de càncer biliopancreàtic i de fetge: cada dimecres a les 8 h, a l'Edifici Docent.
- Comitè de càncer d'esòfag i estómac: cada dimecres, a les 12.30 h, a l'Edifici Docent.
- Sessió conjunta del servei: cada dijous a les 9 h, a la planta 11 de l'Edifici Annex.

2.1.2.2 Sessions clíniques del Servei de Digestiu

- Sessió del Servei de Digestiu:
 - **Les sessions generals** (dimarts, a les 8:15h a l'edifici docent excepte les sessions AP que es faran al servei AP) es repartiren generalment de la següent manera:
 - Recerca.
 - Ponent extern.
 - Ponents locals (Reumatologia, Infeccioses, Cirurgia, Medicina Interna, Ginecologia).
 - Serveis centrals (Anatomia patològica i Radiologia).

El residents de digestiu s'hauran de fer càrrec de les sessions relacionades amb els serveis centrals, el que implica buscar els casos i presentar-los. L'explicació d'AP i RX es farà pel metge responsable de cada servei però que prèviament hauran d'haver ser informats dels casos pel metge resident responsable.

 - **Les sessions bibliogràfiques** es faran 1 cop/mes (tercer dijous, planta 11 a les 9h), a càrrec dels residents.
- Sessió a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (curs de formació continuada de la Societat Catalana de Digestologia): cada segon dijous de mes. És un curs que es valora amb crèdits de formació continuada i és d'assistència obligada per als residents de Digestiu del nostre hospital.
 - Sessió conjunta de la Societat Catalana de Pàncrees i la Societat Catalana de Cirurgia: un cop al mes.
 - Sessió de la Societat Catalana Médico-quirúrgica d'Endoscopia Digestiva, un cop mes.

2.1.3 Cursos

- Curs d'iniciació a l'endoscòpia digestiva, organitzat pel Servei d'Endoscòpia de l'Hospital Clínic de Barcelona (R2).
- Curs per a metges residents organitzat pel Servei d'Aparell Digestiu de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona (R2 o R3).
- Curs monogràfic de fetge per a metges residents, organitzat per l'Asociación Española para el Estudio del Hígado (AEEH) (R3 i R4).
- Curs monogràfic de malaltia inflamatòria intestinal per a metges residents, organitzat pel Grupo Español de Trabajo en Enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa (GETECCU) (R4).
- Curs de formació teòrica continuada en patologia digestiva, organitzat pels serveis de Digestiu dels hospitals Vall d'Hebron, Sant Pau de Barcelona, Parc Taulí de Sabadell i MútuaTerrassa (R1-R4).
- Curs FCCS (*Fundamental Critical Care Support*).
- Curs de probes funcionals digestives (R3 - R4)
- Curs de residents AEG (R4)
- Curs emergències OSCA (R3 i R4)

2.1.4 Congressos

L'assistència als congressos s'estableix en relació amb el treball realitzat i amb l'avaluació que l'*staff* faci d'aquest treball. El Congrés Català de Digestiu no segueix aquesta norma, llevat d'una situació excepcional. El Congrés Català de Digestiu (R2 i R3).

Els residents han d'anar als congressos nacionals d'hepatologia (R3-R4) i endoscòpia (R4) i al de gastroenterologia de l'Asociación Española de Gastroenterología (R3-R4); i, en cas de presentar-hi comunicació, també als europeus i americans.

2.1.5 Llibres bàsics recomanats

- *Slieisenger & Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease*, 2002, 7a ed.
- *Oxford Textbook of Clinical Hepatology*, 1999, 2a ed.
- *Sherlock's Diseases of the Liver and Biliary System*, 2002, 12a ed.
- *Tratamiento de las enfermedades gastroenterológicas*, 2011, Asociación Española de Gastroenterología.
- *Tratamiento de las enfermedades hepáticas y biliares*, 2001, Asociación Española para el Estudio del Hígado.

2.1.6 Revistes recomanades

- *American Journal of Gastroenterology*
- *Gastroenterología y Hepatología Continuada*
- *Gastroenterology*
- *Gut*
- *Hepatology*
- *Journal of Hepatology*
- *New England Journal of Medicine*
- *Gastroenterología y Hepatología*

El Servei té accés al Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona, que disposa d'una sèrie de serveis d'accés presencial a qualsevol biblioteca. Molts dels serveis poden ser utilitzats en línia (llibres, revistes, vídeos, multimèdia, etc.).

És fonamental aprendre a fer recerques bibliogràfiques (PubMed). Aquesta tasca s'inclou en la rotació de dos mesos que es fa inicialment al nostre servei.

2.2. Pràctic

2.2.1 Programa de rotacions de la residència d'Aparell Digestiu

2016	R1	R2	R3	R4
Maig	Digestiu planta	Radiologia	Digestiu planta	Endoscòpia
Juny	Digestiu planta	Anestèsia	Digestiu planta	UCI Clínic
Juliol	Medicina Interna	Anat. Patològica	Digestiu planta	UCI Clínic
Agost	Medicina Interna	Anat. Patològica	Digestiu planta	UCI Clínic
Setembre	Medicina Interna	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Octubre	Infecçioses	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Novembre	Cardiologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Desembre	Pneumologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Gener	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Rotació externa
Febrer	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Rotació externa
Març	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Digestiu planta
Abril	Radiologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Digestiu planta

Comitès de tumors (CT)

- CT Hepatobiliars: cada dimecres de 8 a 9 h, R2-R4, incloent-hi rotacions per Endoscòpia.
- CT Càncer Colorectal: cada dilluns de 13 a 14 h, durant la rotació per Endoscòpia (R3).
- CT Càncer Esofag gàstric: cada dimecres de 12.30 a 13.30 h, durant la rotació per Endoscòpia (R4).

Consultes externes

- Atenció Primària: 3 mesos (tardes de dilluns a dimecres, de 15 a 17 h), durant rotació a la planta R2 abans de començar la consulta de residents.
- Hepatologia: 3 mesos (dilluns o dimarts, de 9 a 13 h), durant la rotació per endoscòpia durant l'R3.
- Malaltia inflamatori intestinal: 3 mesos (dimarts, dijous o divendres, d'11 a 14 h), durant l'inici de la rotació per Endoscòpia (R3).
- Consell Genètic de Càncer Colorectal Familiar: 3 mesos (dijous 15-17h), durant la rotació per Endoscòpia (R3).
- Diarrea crònica: 3 mesos (divendres, de 10.30 a 14 h), durant la rotació per Endoscòpia (R4).
- Consulta endoscòpia-pàncrees: 3 mesos (divendres, 10-13h), durant la rotació per endoscòpia (R4).
- Consulta externa pròpia de resident (Aparell Digestiu): R3 i R4 (dimecres, de 15 a 17 h).

Proves funcionals digestives

Imprescindible per poder fer endoscòpia avançada al final de la rotació.

- Manometries: Cal contactar amb las Dra. Esteve/ Yamile Zabana (dimarts i dimecres de 9 a 11 h i dijous de 15 a 16 h durant la rotació per Endoscòpia) R3, 20-25 estudis.
- Test d'alè: Cal contactar amb el Dr. Fernández-Bañares (tardes, durant la rotació per Endoscòpia), R3, 20-25 estudis.
- Càpsula endoscòpica: Cal contactar amb las Dra. M. Forné/Montserrat Aceituno (tardes, durant la rotació per Endoscòpia), R4, 20-25 estudis.

2.2.2 Guàrdies

Les guàrdies es fan a l'Àrea d'Urgències i les programa directament el Servei de Medicina durant els tres primers anys de residència.

Durant el període R3-R4, el resident de Digestiu fa les guàrdies a l'Àrea de Cirurgia. Un cop feta la rotació d'Endoscòpia, durant les guàrdies de cirurgia, ha d'atendre tots els pacients amb hemorràgia digestiva i fer les endoscòpies urgents necessàries sota la supervisió de l'adjunt d'Endoscòpia de guàrdia.

A principi de cada mes s'han de comunicar les guàrdies previstes a l'adjunt responsable, per a la millor organització del Servei. Si s'han de fer canvis, cal consultar amb l'equip on es fa la rotació, i es requereix la signatura del cap de servei.

Durant els tres mesos de rotació pel Servei d'UCI de l'Hospital Clínic de Barcelona, les guàrdies es fan en aquest servei.

3. Annex 1

3.1. Recomanacions generals

- Al nostre servei s'exigeix puntualitat. Recorda que, al full oficial d'avaluació del resident, un ítem que es puntua és la puntualitat/assistència.
 - Es passa visita a la sala diàriament amb l'adjunt responsable de la rotació segons s'acordi.
 - La lliurança de guàrdia és un dret del metge. Això no exclou l'assistència a les sessions postguàrdia o que es pugui demanar un cert interès en el seguiment de pacients greus.
- Durant el període de R4, el resident ha de valorar els seus malalts ingressats a planta amb el resident que tingui al seu càrrec abans de la lliurança.

- Les vacances es pacten amb el tutor i sempre es fan tenint en compte les necessitats del Servei.

3.2. Tutoria

- Cal concretar les reunions de tutoria prèviament amb el tutor.
- El mes abans de fer un canvi de rotació cal fer una reunió amb el tutor per informar-lo dels objectius de la rotació que s'inicia. A mitja rotació es fa una reunió de valoració.
- Al final de cada rotació cal fer un petit informe per escrit per avaluar la rotació i els objectius proposats i puntuar-ne la realització (puntuació de 0 a 5 per a cada ítem), per comentar-lo en la reunió amb el tutor.

3.3. Activitats de formació

- L'assistència a les sessions del Servei i la general de l'hospital és obligatòria, llevat causa justificada.
- L'assistència a la sessió mensual de l'Acadèmia es considera una activitat obligatòria i es té en compte en l'avaluació anual del resident, i és un requisit molt important per a l'assistència al congrés anual de la Societat Catalana de Digestologia.

3.4. Altes i èxits

- No es pot lliurar cap alta al pacient sense la supervisió de l'adjunt responsable o d'un altre adjunt de l'*staff*, i sempre ha de ser signada per un membre de l'*staff*.
- Els informes d'èxits s'han de lliurar per corregir a l'adjunt responsable en el termini de tres dies des de la mort del pacient.
- Es lliurarà una guia per confeccionar les altes.

4. Annex2

4.1 Programa comú complementari

Primer any de residència

- Suport vital bàsic
- Habilitats comunicatives
- Suport vital avançat
- Estadística bàsica
- Curs bàsic de protecció radiològica
- Seminaris:
 - Pneumologia
 - Neurologia
 - Cardiologia
- Jornada d'actualització en Aparell Digestiu

Segon any de residència

- Bioètica
- Metodologia de la investigació

Tercer any de residència

- Gestió assistencial
- Curs FCCS (*Fundamental Critical Care Support*)

5. Annex 3

5.1 Llibre curricular

El llibre curricular és el llibre que s'ha d'anar omplint a mesura que es fan les diverses rotacions. Substitueix l'antic *libro de la especialidad* que donava el Ministeri. A més, un dels seus apartats serveix per a l'elaboració de forma prospectiva d'un *curriculum vitae*, que una vegada finalitzada la residència pot fer-se servir directament quan es necessiti per demanar una beca o per presentar-se a una plaça a concurs.

El llibre curricular ha estat consensuat de forma conjunta pels tutors dels especialistes en Aparell Digestiu de Catalunya i avalat per la Societat Catalana de Digestologia. Aquest llibre es dona en format electrònic i és així com s'ha d'omplir.

RECULL DE DOCUMENTS DURANT LA RESIDÈNCIA ("PORTFOLIS")

A continuació es recullen els documents mínims necessaris per fer el "portafolis" durant la residència. Aquesta documentació ha de ser elaborada pel resident i supervisada pel tutor, que ha de tenir-hi accés. Pot ser en format físic o digital.

Documentació de les rotacions

1. Quadre de rotacions individualitzat.
2. Objectius, amb la definició de les competències i habilitats que cal adquirir a cada rotació. Han de figurar, resumits, a l'itinerari formatiu.
3. Valoració dels objectius i del funcionament de la rotació. En les rotacions llargues, s'aconsella una primera valoració passats un o dos mesos, escrita pel resident després de parlar amb els adjunts que correspongui i on s'inclogui l'opinió de les dues parts sobre els punts forts i els que cal millorar.
4. Avaluacions sumatives de cada rotació. Les han de fer els adjunts responsables en els 15 dies posteriors a la fi de la rotació.
5. Avaluació formativa de cada rotació. Cal fer-les amb el tutor, en acabar la rotació, i un cop ja feta l'avaluació sumativa per part dels adjunts. Pot formar part d'una entrevista estructurada.
6. Resum de l'activitat rellevant desenvolupada durant la rotació: registre de l'activitat més important feta, tant pel que fa a tipus i volum aproximat de pacients com a habilitats i tècniques que s'han posat en pràctica.
7. És interessant que es reflecteixin aquells casos o situacions que han deixat marca en algun sentit i que es valorin críticament l'abordatge i l'aprenentatge consegüent (recull d'incidents crítics).

Documentació de la tutoria

1. Còpia de l'avaluació sumativa anual (juny).
2. Còpia de l'informe anual del tutor per a cada any de residència (juny).
3. Si s'escau, exercicis que formin part de l'avaluació formativa: *feedback*, etc.
4. Entrevistes estructurades, on s'especifiquen problemes detectats i canvis que cal posar en marxa.
5. Recull ordenat de les diferents activitats científiques i docents que formen el currículum del resident:
 - Publicacions en revistes (indexades i no indexades)
 - Congressos: comunicacions, pòsters, assistències sense participació activa
 - Cursos acreditats (cal aportar crèdits) i cursos no acreditats (cal aportar certificat d'assistència)
 - Jornades i tallers
 - Presentació de sessions (cal especificar-hi lloc, temps i tema)
 - Participació en grups de treball, societats científiques, etc.
 - Reunions amb residents d'altres hospitals

6. Annex 4

6.1 Memòria de l'activitat científica (any 2014)

6.1.1.COL-LABORACIONS A L'HOSPITAL

Tots els membres del servei d'Aparell Digestiu formen part del grup de recerca MALALTIES INFLAMATÒRIES del tracte gastrointestinal reconegut per l'AGAUR (Agència de Gestió d'ajuts Universitaris i de Recerca 2005_SGR326 / 2009_SGR 1316 /2014_SGR280) i i alguns d'ells pertanyen al grup vinculat al programa 6 del CIBER de malalties hepàtiques i digestives (IP: Dra. Maria Esteve). A més dels membres esmentats del servei d'Aparell Digestiu, el grup de recerca està constituït per membres d'altres serveis del propi Hospital Universitari Mútua de Terrassa

- Dra. Meritxell Mariné, Servei de Medicina Interna
- Beatriz Dietl Gomez-Luengo, Servei Medicina Interna
- Roger García Puig, Servei de Pediatria
- Laura Martí Cosconera, Servei de Pediatria

6.1.2.COL-LABORACIONS EXTERNES ESTABLES

1. Col·laboració amb la Fundació Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol: Col·laboració amb els Drs. Josep Mañé i José Maria Hernández responsables de la Unitats de Malaltia Inflammatory del Servei d'Aparell Digestiu i de la Plataforma de Proteòmica i Metabolòmica , FUNDACIÓ INSTITUT D'INVESTIGACIÓ GERMANS TRIAS i PUJOL. L'any 2009 es va signar un acord marc d'aliança estratègica entre dos grups de recerca, que ha estat renovat l'any 2013, per compartir capital humà i recursos en el camp de la fisiopatologia de la inflamació intestinal.

2. Col·laboració amb investigadors de l'Hospital de Sant Joan de Déu, concretament amb la Dra. Carme Farré, experta reconeguda en malaltia celíaca, del Servei de Bioquímica de l'Hospital Sant Joan de Déu i amb Víctor Vila gastroenteròleg pediàtric.

3. Col·laboració amb investigadors de la Estratègia Catalana del Càncer (Drs. Josepa Ribes i Ramón Clèries). Departament de Salut de l'Institut Català d'Oncologia. La col·laboració es va iniciar a partir d'un estudi epidemiològic de malaltia celíaca a Catalunya i s'ha consolidat amb el suport estadístic i epidemiològic d'un projecte de la Marató de TV3 2012 esmentat més avall.

4. Col·laboració amb els serveis de Digestiu dels hospitals Parc Taulí de Sabadell i Hospital de Terrassa en estudis de recerca sobre hepatitis vírica, hepatocarcinoma i malaltia inflamatòria intestinal.

6.2. LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

Durant l'any 2014 s'han continuat desenvolupant i expandint les mateixes línies d'investigació actives del Servei d'Aparell Digestiu des de fa anys.

- Malaltia Inflammatory Intestinal
- Colitis Microscòpica

- Malaltia Celíaca
- Càncer de colon
- Infecció per *Helicobacter pylori*

A banda d'aquestes línies prioritàries, el servei de digestiu dona suport a línies de recerca col.laboratives liderades per altres grups, sobre hepatitis vírica, hepatocarcinoma, endoscòpia avançada i ecoendoscòpia.

6.3. PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

6.3.1. ARTICLES

6.3.1.1. RECERCA LIDERADA PEL GRUP

- **Publicacions científiques indexades amb un índex de qualitat relatiu**

1. Loras C, Gisbert JP, Saro MC, Piqueras M, Sánchez-Montes C, Barrio J, Ordás I, Montserrat A, Ferreira R, Zabana Y, Chaparro M, Fernández-Bañares F, Esteve M; REPENTINA study, GETECCU group (Grupo Español de trabajo de Enfermedades de Crohn y Colitis Ulcerosa). Impact of surveillance of hepatitis B and hepatitis C in patients with inflammatory bowel disease under anti-TNF therapies: multicenter prospective observational study (REPENTINA 3). *J Crohns Colitis*. 2014; 8: 1529-38.

2. Fernández-Bañares F, Carrasco A, García-Puig R, Rosinach M, González C, Alsina M, Loras C, Salas A, Viver JM, Esteve M. Intestinal intraepithelial lymphocyte cytometric pattern is more accurate than subepithelial deposits of anti-tissue transglutaminase IgA for the diagnosis of celiac disease in lymphocytic enteritis. *PLoS One*. 2014 Jul 10;9(7):e101249. doi: 10.1371/journal.pone.0101249. eCollection 2014.

3. Rahier JF, Magro F, Abreu C, Armuzzi A, Ben-Horin S, Chowers Y, Cottone M, de Ridder L, Doherty G, Ehehalt R, Esteve M, Katsanos K, Lees CW, Macmahon E, Moreels T, Reinisch W, Tilg H, Tremblay L, Veereman-Wauters G, Viget N, Yazdanpanah Y, Eliakim R, Colombel JF; European Crohn's and Colitis Organisation (ECCO). Second European evidence-based consensus on the prevention, diagnosis and management of opportunistic infections in inflammatory bowel disease. *J Crohns Colitis*. 2014; 8:443-68.

4. Fernández-Bañares F, Gisbert JP. Letter: Persisting clinical symptoms in microscopic colitis in remission. *Aliment Pharmacol Ther*. 2014; 40:117-8.

5. Aceituno Montserrat, Zabana Yamile, Esteve Maria. Progresos en gastroenterología. Treatment of severe ulcerative colitis flares . Tratamiento del brote grave de colitis ulcerosa *Gastroenterol Hepatol*. 2014; 37:471-9

- **Publicacions científiques no indexades amb un índex de qualitat relatiu**

1. Esteve M. Espectro Clínico de la Enfermedad Celíaca. Monográfico Enfermedad Celíaca. Revista de la Asociación Castellana de Aparato Digestivo (RACAD) volumen XXIX. Diciembre 2013. Rev ACAD 2013;29 (Mon):11-18. DI:M-13818-1985. ISSN: 0213-1463

6.3.1.2. RECERCA COL.LABORATIVA

- **Publicacions científiques indexades amb un índex de qualitat relatiu**

1. Molina-Infante J, Santolaria S, Montoro M, Esteve M, Fernández-Bañares F. [Non-celiac gluten sensitivity: a critical review of current evidence]. Gastroenterol Hepatol. 2014; 37:362-71.

2. Gonzalo V, Lozano JJ, Alonso-Espinaco V, Moreira L, Muñoz J, Pellisé M, Castellví-Bel S, Bessa X, Andreu M, Xicola RM, Llor X, Ruiz-Ponte C, Carracedo A, Jover R, Castells A, Balaguer F; Gastrointestinal Oncology Group of the Spanish Gastroenterological Association. Multiple sporadic colorectal cancers display a unique methylation phenotype. PLoS One. 2014 Mar 18;9(3):e91033. doi: 10.1371/journal.pone.0091033. eCollection 2014. PubMed PMID: 24643221; PubMed Central PMCID: PMC3958343.

3. McNicholl AG, Forné M, Barrio J, De la Coba C, González B, Rivera R, Esteve M, Fernandez-Bañares F, Madrigal B, Gras-Miralles B, Perez-Aisa A, Viver-Pi-Sunyer JM, Bory F, Rosinach M, Loras C, Esteban C, Santolaria S, Gomollon F, Valle J, Gisbert JP; Helicobacter pylori Study Group of Asociación Española de Gastroenterología (AEG). Accuracy of GastroPanel for the diagnosis of atrophic gastritis. Eur J Gastroenterol Hepatol. 2014; 26:941-8.

4. Alonso A, Domènech E, Julià A, Panés J, García-Sánchez V, Mateu PN, Gutiérrez A, Gomollón F, Mendoza JL, Garcia-Planella E, Acosta MB, Muñoz F, Vera M, Saro C, Esteve M, Andreu M, Chaparro M, Manyé J, Cabré E, López-Lasanta M, Tortosa R, Gelpí JL, García-Montero AC, Bertranpetit J, Absher D, Myers R, Marsal S, Gisbert JP. Identification of Risk Loci for Crohn's Disease Phenotypes Using a Genome-wide Association Study. Gastroenterology 2014 Dec 31. pii: S0016-5085(14)01582-0. doi: 10.1053/j.gastro.2014.12.030. [Epub ahead of print] PubMed PMID: 25557950.

5. Julià A, Domènech E, Chaparro M, García-Sánchez V, Gomollón F, Panés J, Mañosa M, Barreiro-De Acosta M, Gutiérrez A, Garcia-Planella E, Aguas M, Muñoz F, Esteve M, Mendoza JL, Vera M, Márquez L, Tortosa R, López-Lasanta M, Alonso A, Gelpí JL, García-Montero AC, Bertranpetit J, Absher D, Myers RM, Gisbert JP, Marsal S. A genome-wide association study identifies a novel locus at 6q22.1 associated with ulcerative colitis. Hum Mol Genet. 2014; 23:6927-34.

6. Cañas-Ventura A, Márquez L, Ricart E, Domènech E, Gisbert JP, García-Sánchez V, Marín-Jiménez I, Rodríguez-Moranta F, Gomollón F, Calvet X, Merino O, Garcia-Planella E, Vázquez-Romero N, Esteve M, Iborra M, Gutiérrez A, Vera M, Andreu M; Spanish GETECCU group (ENEIDA project). Risk of colectomy in patients with ulcerative colitis under thiopurine treatment. J Crohns Colitis. 2014; 8:1287-93.

7. Cabré E, Mañosa M, García-Sánchez V, Gutiérrez A, Ricart E, Esteve M, Guardiola J, Aguas M, Merino O, Ponferrada A, Gisbert JP, Garcia-Planella E, Ceña G, Cabriada JL, Montoro M, Domènech E; ENEIDA Project of the Spanish Working Group in Crohn's Disease and Ulcerative Colitis (GETECCU). Phenotypic concordance in familial inflammatory bowel disease (IBD). Results of a nationwide IBD Spanish database. J Crohns Colitis. 2014; 8:654-61.

- 8.** Calvet X, Panés J, Alfaro N, Hinojosa J, Sicilia B, Gallego M, Pérez I, Lázaro y de Mercado P, Gomollón F; Members of Consensus Group, Aldeguera X, Alós R, Andreu M, Barreiro M, Bermejo F, Casis B, Domenech E, Espín E, Esteve M, García-Sánchez V, López-Sanromán A, Martínez-Montiel P, Luis Mendoza J, Gisbert JP, Vera M, Dosal A, Sánchez E, Marín L, Sanromán L, Pinilla P, Murciano F, Torrejón A, Ramón García J, Ortega M, Roldán J. Delphi consensus statement: Quality Indicators for Inflammatory Bowel Disease Comprehensive Care Units. *J Crohns Colitis*. 2014; 8:240-51.
- 9.** Pardini B, Verderio P, Pizzamiglio S, Nici C, Maiorana MV, Naccarati A, Vodickova L, Vymetalkova V, Veneroni S, Daidone MG, Ravagnani F, Bianchi T, Bujanda L, Carracedo A, Castells A, Ruiz-Ponte C, Morreau H, Howarth K, Jones A, Castellví-Bel S, Li L, Tomlinson I, Van Wezel T, Vodicka P, Radice P, Peterlongo P; EPICOLON Consortium. Association between CASP8 -652 6N del polymorphism (rs3834129) and colorectal cancer risk: results from a multi-centric study. *PLoS One*. 2014 Jan 21;9(1):e85538. doi: 10.1371/journal.pone.0085538. eCollection 2014.
- 10.** Andreu M, Márquez L, Domènech E, Gisbert JP, García V, Marín-Jiménez I, Peñalva M, Gomollón F, Calvet X, Merino O, Garcia-Planella E, Vázquez-Romero N, Esteve M, Nos P, Gutiérrez A, Vera I, Cabriada JL, Martín MD, Cañas-Ventura A, Panés J; Spanish GETECCU group (ENEIDA project). Disease severity in familial cases of IBD. *J Crohns Colitis* 2014; 8:234-9.
- 11.** Francesc Casella, Luis Rodrigo, Javier Molina Infante, Santiago Vivas, Alfredo J. Lucendo, Mercè Rosinach, Carmen Dueñas, Fernando Fernández-Bañares, Josefa López-Vivancos. Adaptación transcultural y validación del "Celiac Disease Quality of Life (CD-QOL) survey", un cuestionario específico de medida de la calidad de vida en pacientes con enfermedad celíaca. *Rev Esp Enferm Dig* 2013; 105, Nº 10, pp,585-593.2013.
- 12.** Guarinos C, Juárez M, Egoavil C, Rodríguez-Soler M, Pérez-Carbonell L, Salas R, Cubiella J, Rodríguez-Moranta F, de-Castro L, Bujanda L, Serradesanferm A, Nicolás-Pérez D, Herráiz M, Fernández-Bañares F, Herreros-de-Tejada A, Aguirre E, Balmaña J, Rincón ML, Pizarro A, Polo-Ortiz F, Castillejo A, Alenda C, Payá A, Soto JL, Jover R. Prevalence and characteristics of MUTYH-associated polyposis in patients with multiple adenomatous and serrated polyps. *Clin Cancer Res*. 2014; 20:1158-68.
- 13.** Miehleke S, Madisch A, Kupcinskis L, Petruskas D, Böhm G, Marks HJ, Neumeyer M, Nathan T, Fernández-Bañares F, Greinwald R, Mohrbacher R, Vieth M, Bonderup OK; BUC-60/COC Study Group. Budesonide is more effective than mesalamine or placebo in short-term treatment of collagenous colitis. *Gastroenterology*. 2014; 146:1222-30.
- 14.** Consiglieri C, Gornals JB, Huertas C, Madrazo Z, Loras C. Massive pneumoperitoneum during endoscopic ultrasound-guided drainage of a pancreatic cyst lesion, treated with an enteral self-expanding metal stent and paracentesis. *Endoscopy*. 2014;46 Suppl 1 UCTN:E330-1

6.3.2. CAPÍTOLS DE LLIBRE

1. Fernando Fernández Bañares, Carme Farré, Anna Carrasco, Meritxell Mariné, Maria Esteve. **New tools for the diagnosis of celiac disease.** In: Advances in the understanding of gluten related pathology and trends of gluten-free foods. "Editors: Eduardo Arranz, Fernando Fernández-Bañares, Cristina M Rosell, Luis Rodrigo & Amado Salvador Peña.
2. Fernando Fernández-Bañares, Meritxell Mariné, Mercè Rosinach, Anna Carrasco, Maria Esteve. Type Marsh Celiac Disease: Diagnosis and Response. Chapter 13. **Celiac Disease and Non-Celiac Gluten Sensitivity. Edited by Luis Rodrigo y Amado Salvador Peña.** Barcelona, Spain: OmniaScience; 2014.p. 289-302. Doi: <http://dx.doi.org/10.3926/oms.214>. ISBN: 978-84-942118-2-9. DL: B-23979-2014.
3. Fernando Fernández-Bañares. **Dieta controlada en lactosa.** 3ª edición- Nutrición y dietética clínica. Capítulo 19, 219-223. Elsevier Masson. ISBN: 978-84458-2377-4 (versión impresa). ISBN: 978-84-458-2513-6 (versión electrónica)
4. Fernando Fernández-Bañares. **Dieta controlada en fructosa y sorbitol.** 3ª edición- Nutrición y dietética clínica. Capítulo 20, 225-232. Elsevier Masson. ISBN: 978-84458-2377-4 (versión impresa). ISBN: 978-84-458-2513-6 (versión electrónica)
5. Fernando Fernández-Bañares. **Dieta controlada en sacarosa.** 3ª edición- Nutrición y dietética clínica. Capítulo 21, 233-235. Elsevier Masson. ISBN: 978-84458-2377-4 (versión impresa). ISBN: 978-84-458-2513-6 (versión electrónica)
6. García Sánchez, M, Esteve Comas. EICI. Manual Práctico, 6ª edición. GETECCU (Grupo Español de Trabajo en Enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa). Conductas de Actuación en la Enfermedad Inflamatoria Intestinal. V. Manejo de las infecciones asociadas a tratamiento inmunomodulador. Vacunas. Capítulo 17, pag:269-282. ISBN: 978-84-15950-08-0.
7. Carme Loras Alastruey. Prótesis metálicas y biodegradables en las estenosis benignas refractarias en la Enfermedad de Crohn". En "Técnicas de imagen en EII; publicación digital interactiva". ENDI (ENDO IBD IMAGING PROJECT). Patrocinado por MSD. 1014. ISBN 978-84-7989-805-2.
8. Carme Loras Alastruey, Xavier Andújar Murcia. ALTERNATIVES TO ENDOSCOPIC DILATION: STENTS. In: ENDOSCOPY IN INFLAMMATORY BOWEL DISEASE. Editorial: Elsevier. ISBN: 978-84-7592-7640.

6.3.3. COMUNICACIONES A CONGRESSOS

6.3.3.1.

XXIII Congrés de la Societat Catalana de Digestologia. XIX Curs de Formació en Digestologia. Lleida: 30-31 de gener i 1 de febrer de 2014. La Llotja, Palau de Congressos de Lleida.

Resums publicats a la revista Annals de Medicina 2014; Suplements dels Annals de Medicina 2014; 97 (supl 1). gener/febrer 2014; pag: S1-41 a S1-66. ISSN: 0213-7109.

Comunicacions orals

1- Colitis Col·làgena i Colitis Limfocítica: dues entitats clíniques similars amb fenotip immune cel·lular i molecular diferenciat. Carrasco A, Esteve M, Rosinach M, Aceituno M, Andujar X, Loras C, Zabana Y, Forné M, Salas A, Fernández-Bañares F.

2- Característiques fenotípiques i requeriments terapèutics de la malaltia inflamatòria intestinal de debut en edat avançada: Estudi multicèntric de casos i controls. Mañosa M, Calafat M, De Francisco R, Garcia C, Casanova MJ, Huelin P, Calvo M, Minguez M, Ruiz A, Zabana Y, Marquez L, Barreiro M, Calvet X, Monfort D, Rodriguez E, Huguet JM, Rojas M, Hervás D, Atienza R, Busquets D, Zapata E, Dueñas C, Charro M, Martínez-Cerezo FJ, Plaza R, Cabré E, Domènech E.

3- Estudi multicèntric longitudinal i prospectiu per avaluar les complicacions derivades de la polipectomia gàstrica i duodenal. Dades preliminars. Córdoba H, Araujo I, Loras C, Nicolás D, Gornals J, Argüello L, Leal C, Santolaria S, Pons C, García O, Fernández-Esparrach G.

Comunicacions pòsters

1- El clip ovesco és eficaç en el tractament endoscòpic de perforacions i fístules digestives. Junquera F, Loras C, Espinos J, Gornals J, González-Huix F, Vida F, Boadas J, Guarner C, Andujar X, Profitós J, Martínez-Bauer E, Campo R.

2- Enteropatia por Olmesartán, una nueva entidad a tener en cuenta en pacientes con diarrea crónica. Temiño R, Batista L, Ruiz L, Zabana Y, Andujar X, Aceituno M, Fernández-Bañares F, Espinós JC, Salas A, Esteve M.

3- Escasa eficacia de Metronidazol en la erradicación de *Blastocystis Hominis* en pacientes sintomáticos. Batista L, Pérez P, Rosinach M, Gonzalo V, Sainz E, Loras C, Viver JM, Forné M, Esteve M, Fernández-Bañares F.

4- Història natural de la recurrència postquirúrgica sota tractament preventiu amb Azatioprina. Evolució endoscòpica i clínica a llarg termini. Mañosa M, Zabana Y, Cabré E, Domènech E.

5- Utilitat de la determinació semiquantitativa de Calprotectina fecal mitjançant un test ràpid en la predicció de recidiva en colitis ulcerosa en remissió. Garcia-Planella E, Mañosa M, Chaparro M, Barreiro-de Acosta M, Beltrán B, Ricart E, Garcia-Sanchez V, Esteve M, Piqueras M, Bermejo F, López-Sanromán A, Taxonera C, Llaó J, Gisbert JP, Cabré E, Domènech E, en representació de l'estudi PRECUCAL de GETECU.

6.3.3.2.

9th Congress of European Crohn's and Colitis Organisation (ECCO), Bella Center Copenhagen. Copenhagen, Denmark. February 20-22 de 2014.

Resums publicats a la revista Journal of Crohn's and Colitis 2014; 8 (Suppl1)

Comunicacions pòsters

1. A. Carrasco, M. Esteve, E. Pedrosa, M. Rosinach, M. Aceituno, X. Andujar, C. Loras, Y. Zavana, M. Forné, A. Salas, F. Fernández-Bañares. Lymphocytic and collagenous colitis: two clinically similar entities but with a distinct immunological pattern. P046
2. E. Garcia-Planella, M. Manyosa, M. Chaparro, M. Barreiro-de-Acosta, B. Beltrán, E. Ricart, V. García-Sánchez, M. Esteve, M. Piqueras, F. Bermejo, A. López-Sanromán, C. Taxonera, J. Llaó, J.P. Gisbert, E. Cabré, E. Domènech. Usefulness of a faecal calprotectin rapid semiquantitative test in predicting relapse in patients with ulcerative colitis in remission. P051.
3. A. Carrasco, F. Fernández-Bañares, C. Loras, E. Pedrosa, M. Aceituno, M. Rosinach, R. Temiño, M. Forné, E. Sainz, X. Andujar, M. Esteve. Interleukin 10 (IL10) expression and distribution pattern in healthy and inflamed bowel. Relationship with steroid response in Crohn's disease (CD). P052.
4. M. Chaparro, J. Gordillo, E. Domènech, M. Esteve, M. Barreiro-de-Acosta, A. Villoria, E. Iglesias-Flores, P. Huelín, J. Naves, O. Benítez, L. Nieto, X. Calvet, V. García-Sánchez, J. Villagrasa, A.C. Marín, M. Ramas, I. Moreno, J. Maté, J.P. Gisbert. Prospective randomized clinical trial comparing the efficacy of two vaccines against hepatitis B virus (HBV) in inflammatory bowel disease (IBD) patients. P372.
5. E. Domènech, A. Julià, M. Chaparro, V. García-Sánchez, F. Gomollón, J. Panés, M. Mañosa, M. Barreiro-de-Acosta, A. Gutierrez, E. García-Planella, P. Nos, F. Muñoz, M. Esteve, J.L. Mendoza, M. Vera, L. Marques, R. Tortosa, M. López-Lasanta, A. Alonso, J.L. Gelpí, A. García-Montero, J. Bertanpetit, D. Absher, R. Myers, S. Marsal, J.P. Gisbert. A genome-wide association study identifies DSE-FAM26F as a risk locus for ulcerative colitis. P665.

3.3.3.**XVI Reunión Nacional de la Asociación Española de Gastroenterología. Madrid 26 al 28 de març de 2014**

Resums publicats a la Revista: Gastroenterol Hepatol 2014; 37 (3):136-211. Editorial: Elsevier Doyma, ISSN: 0210-5705,

Comunicacions Orals

1. JP Gisbert, A Julià, M Chaparro, V García-Sánchez, F Gomollón, J Panés, M Mañosa, M Barreiro-de-Acosta, A Gutierrez, E. García-Planella, P Nos, F Muñoz, M Esteve, JL Mendoza, M Vera, L Márquez, R Tortosa, M López-Lasanta, A Alonso, JL Gelpí, AC García-Montero, J Bertanpetit, D Absher, R Myers, S Marsal, E Domenech. DSE-FAM26F: Nuevo locus de riesgo para la colitis ulcerosa identificado mediante un estudio de asociación de genoma completo.
2. María Chaparro, Jordi Gordillo, Eugeni Domènech, María Esteve, Manuel Barreiro-de-Acosta, Albert Villoria, Eva Iglesias Flores, M Blasi, J.E. Naves, Olga Benítez, Laura Nieto, Xavier Calvet, Valle García-Sánchez, José Ramón Villagrasa, Alicia C. Marín, Mercedes Ramas, Isabel Moreno, José Maté, Javier P. Gisbert. Estudio prospectivo, aleatorizado y comparativo para evaluar la eficacia de dos vacunas frente al virus de la hepatitis B (VHB) en pacientes con enfermedad inflamatoria intestinal (EII).

Comunicacions pòster

1. Esther García Planella, Míriam Mañosa, María Chaparro, Manuel Barreiro-de-Acosta, Belén Beltrán, Elena Ricart, Valle García-Sánchez, María Esteve, Marta Piqueras, Fernando Bermejo, Antonio López-Sanromán, Carlos Taxonera, Jordina Llaó, J.P. Gisbert, Eduard Cabré, Eugeni Domènech, en representación del estudio PRECUCAL. Utilidad en un test rápido semicuantitativo de calprotectina fecal para predecir la recidiva en la colitis ulcerosa en remisión. P42.
2. Anna Carrasco, Fernando Fernández-Bañares, Carme Loras, Elisabet Pedrosa, Montserrat Aceituno, Mercè Rosinach, Rocío Temiño, Montserrat Forné, Empar Sainz, Xavier Andújar, Maria Esteve. Producción y distribución de interleucina-10 (IL-10) en el intestino sano e inflamado. Relación con la respuesta a esteroides en la enfermedad de Crohn. P60.
3. L. Batista, P. Pérez, M. Rosinach, V. Gonzalo, E. Sainz, C. Loras, JM. Viver, M. Forné, M. Esteve, F. Fernández-Bañares. Escasa eficacia de metronidazol en la erradicación de Blastocystis Hominis en pacientes sintomáticos. P75.
4. Rocío Temiño López-Jurado, Lissette Batista Pérez, Laura Ruiz Campos, Yamile Zabana Abdo, Xavier Andújar Murcia, Montserrat Aceituno Quintanilla, Fernando Fernández-Bañares, Jorge Espinós Pérez, Antonio Salas Caudevilla, Maria Esteve Comas. Enteropatía por Olmesartán, una nueva entidad a tener en cuenta en pacientes con diarrea crónica. P101.
5. Michel Ble, Adolfo del Val, María Esteve, Belén Beltrán, Mª Dolores Higón, Juan Ortuño, Pilar Nos. Enteropatía grave Spruelike por Olmesartan. P115.
6. Carla Guarinos, Eva Hernández-Illán, Miriam Juárez, María Rodríguez-Soler, Cecilia Egoavil, Lucía Pérez-Carbonell, Ramón Sala Rico, Joaquín Cubiella, Francisco Rodríguez-Moranta, Luisa de Castro, Luis Bujanda, Anna Serradesanferm, David Nicolás-Pérez, Maite Herraíz, Fernando Fernández-Bañares, Alberto Herreros-de-Tejada, Elena Aguirre, Judith Balmaña, Angeles Pizarro, Adela Castillejo, Cristina Alenda, Artemio Payá, José-Luís Soto, Rodrigo Jover. Pacientes con múltiples pólipos adenomatosos: causas, características y recomendaciones para su manejo. P132.
7. Daniel Rodriguez-Alcalde, Sabela Carballal, María López-Cerón, Leticia Moreira, María Liz Leoz, Anna Baiges, Teresa Ocaña, Miriam Cuatrecasas, Luis Bujanda, Francisco Rodríguez-Moranta, Lorena Rodríguez, Victoria Gonzalo, Xavier Bessa, Montserrat Andreu, Joaquin Cubiella, Inés Castro, Juan Diego Morillas, Susana Orquiñena, Eloisa Moya, Joan Clofent, Pilar Esteban, Mariano Gonzalez, Angel Barturen, Francisco Javier Fernandez, Rodrigo Jover, Virginia Piñol, Enrique Quintero, Lucia Cid, Vicent Hernández, María Varela, Alain Huerta, Luis Hernández, Jorge López, María Pellisé, Antoni Castells, Francesc Balaguer Grupo de Oncología de la Asociación Española de Gastroenterología. Caracterización clínico-patológica del síndrome de poliposis serrada: resultados preliminares de un estudio multicéntrico nacional. P135.
8. A. Carrasco, M. Esteve, E. Pedrosa, M. Rosinach, M. Aceituno, X. Andújar, C. Loras, Y. Zabana, M. Forné, A. Salas y F. Fernández-Bañares. Colitis colágena y colitis linfocítica: dos entidades clínicas similares con fenotipo inmune celular y molecular diferenciado. P29.

6.3.4.

Digestive Disease Week (DDW) 2014, Congress of the American Gastroenterological Association - AGA May 1-2, 2014. Chicago, Illinois (USA), McCormick Palace Convention Center.

Resums publicats a Gastroenterology 2014; 146, Issue 5.

1. Maria Chaparro, Jordi Gordillo, Eugeni Domenech, Maria Esteve, Manuel Barreiro-de Acosta, Albert Villoria, Eva Iglesias Flores, Edilmar A. Alvarado, Juan E. Naves, Olga Benítez, Laura Nieto, Xavier Calvet, Valle García-Sánchez, José R. Villagrasa, Alicia C Marin, Mercedes Ramas, M. Isabel Moreno Arza, José Maté, Javier P. Gisbert. Prospective Randomized Clinical Trial Comparing The Efficacy of Two Vaccines Against Hepatitis B virus (HBV) in Inflammatory Bowel Disease (IBD) patients. Gastroenterology 2014; 146, (Supplement 1): S-648-S-649

2. Marisa Iborra, Ines Moret, Julian Panes, Javier P. Gisbert, Eduard Cabré, Maria Esteve, Alex Cañas-Ventura, Esther Garcia-Planella, Mireia Peñalva, Enrique Buso, Belen Beltran. Identification of Catalase and MN-SOD Gene Polymorphism and Their Implication in Crohn's Disease Pathology. Gastroenterology 2014;146, (Supplement 1): S-875.

3. Esther García-Planella, Míriam Mañosa, Maria Chaparro, Manuel Barreiro-de Acosta, Belen Beltran, Elena Ricart, Valle García-Sánchez, Maria Esteve, Marta Piqueras, Fernando Bermejo, Antonio López-SanRomán, Carlos Taxonera, Jordina Llao, Javier P. Gisbert, Eduard Cabré, Eugeni Domenech. Usefulness of a Faecal calprotectin Rapid Semiquantitative Test in Predictiong Relapse in Patients With Ulcerative Colitis in Remission. Gastroenterology 2014; 146 (Supplement 1): S-235.

4. Míriam Mañosa, Margalida Calafat, Ruth de Francisco, Carmen García Caparrós, María José Casanova, Patricia Huelín, Marta Calvo, Luis Fernandez Salazar, Miguel Minguez, Alexandra Ruiz-Cerulla, Yamile Zabana, Guillermo Bastida, Joaquin Hinojosa, Lucía Marquez, Manuel Barreiro-de Acosta, Xavier Calvet, David Monfort, Rosario Gómez, Esther Rodríguez, José María Huguet, Maria Rojas-Feria, Daniel Hervias, Ramón Atienza, David Busquets, Eva Zapata, Carmen Dueñas-Sadornil, Mara Charro, Francesc X Martínez-Cerezo, Rocío Plaza, Juan María Vázquez Morón, Javier P. Gisbert, Eduard Cabré, Eugeni Domenech. Phenotypic Characteristics and Use of Therapeutic Resources in Elderly-Onset Inflammatory Bowel Disease: A Multicentre, Case-Control Study.. Gastroenterology 2014; 146 (Supplement 1): S-235.

5. Javier P. Gisbert, Antonio Julià, Maria Chaparro, Valle García-Sánchez, Fernando Gomollon, Julian Panes, Míriam Mañosa, Manuel Barreiro-de Acosta, Ana Gutiérrez, Esther García-Planella, Pilar Nos, Fernando Muñoz, Maria Esteve, Juan L. Mendoza, Isabel Vera, Lucía Marquez, Raul Tortosa, María López-Lasanta, Arnald Alonso, Josep Lluís Gelpí, Andrés C García-Montero, Jaume Bertanpetit, Devin Absher, Richard Myers, Sara Marsal, Eugeni Domenech. Genome-Wide Association Study Identifies DSE-FAM26F As a Risk Locus for Ulcerative Colitis. Gastroenterology 2014; 146 (Supplement 1): S-878.

6. Carla Guarinos, Eva Hernandez-Illan, Miriam Juarez-Quesada, Maria Rodriguez-Soler, Cecilia M. Egoavil, Lucía Pérez-Carbonell, Ramon Salas-Rico, Joaquin Cubiella, Francisco Rodriguez-Moranta, Luisa De-Castro, Luis Bujanda, Anna Serradesanferm, David Nicolás-Pérez, Maite Herraiz, Fernando Fernández-Bañares, Alberto Herreros de Tejada, Elena Aguirre, Judith Balmaña, Angeles Pizarro, Adela Castillejo, Cristina Alenda, Artemio Payá, José-Luis Soto, Rodrigo Jover. Patients With Multiple

Adenomatous Polyps: Causes, Characteristics and Management Recommendations. *Gastroenterology* 2014; 146 (Supplement 1): S-1944.

7. Stephan Miehke, Ahmed Madisch, Limas Kupcinskas, Dalius Petrauskas, Günter Böhm, Hans-Joachim Marks, Michael Neumeyer, Torben Nathan, Fernando Fernández-Bañares, Roland Greinwald, Ralf Mohrbacher, Michael Vieth, Ole K. Bonderup, and the BUC-60/COC Study Group. Budesonide Is More Effective Than Mesalamine or Placebo in Short-term Treatment of Collagenous Colitis. *Gastroenterology* 2014; 146: 1222-1230

6.3.5.

22nd United European Gastroenterology Week (UEGW). Vienna, Austria October 20-22, 2014.

Resums publicats a **UNITED EUROPEAN GASTROENTEROLOGY. Journal** 2014; Vol.2: Supplement 1, A95-A217. ISSN 2050-6406 (Print): ISSN 2050-6414.

Comunicacions pòster

1. M. Mañosa, B. Oller, Y. Zabana, L. Marin, I. Bernal, J. Boix, M. Piñol, E. Cabré, E. Domènech. Long-Term Natural History of Postoperative With Azathioprine. OP300.

2. M. Chaparro, J. Gordillo, E. Domènech, M. Esteve, M. Barreiro de Acosta, A. Villoria, E. Iglesias-Flores, E. Alvarado, J. Naves, O. Benitez, L. Nieto, X. Calvet, V. García-Sánchez, J.R. Villagrasa, A.C. Marín, M. Ramas, I. Moreno, J. Maté, J.P. Gisbert.

Prospective, Randomized Clinical Trial Comparing The Efficacy of Two Vaccines Against Hepatitis B Virus (HBV) In Inflammatory Bowel Disease (IBD) Patients. P0317.

3.3.6.

IV Congreso Nacional de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca (SEEC). Hospital la Fe de Valencia: 27-29 noviembre de 2014.

Comunicacions orals:

1. Efecto de la dieta sin gluten en la calidad de vida del celíaco. Casellas, F., Rodrigo, L., Molina-Infante, J., Vivas, S., Lucendo, A., Fernández-Bañares, F., Dueñas, C., Rosinach, M., López-Vicancos, J.

2. Análisis proteómico del secretoma de cultivos de biopsias intestinales en pacientes celíacos. Fluvia Camps, L., Hernández Pérez, J.M., Carrasco, A., Montero, E., Rosinach, M., Aragall Canovas, E., Esteve Comas, M., Fernández Bañares, F.

3. Perfil plasmático de aminoácidos, carnitina y sus ésteres en enfermedad celíaca. Fluvia Camps, L., Hernández Pérez, J.M., Carrasco, A., Montero, E., Rosinach, M., Aragall Canovas, E., Esteve Comas, M., Fernández Bañares, F.

4. M Rosinach, F Fernandez-Bañares, A Carrasco, M Ibarra, R Temiño, V Gonzalo, M Aceituno C Loras, M Esteve. Ensayo clínico aleatorizado doble-ciego de reintroducción de gluten vs placebo en pacientes con enteritis linfocítica (EL) y sospecha de enfermedad celíaca (EC).

Premi a la millor presentació

Comunicacions póster

1. Carraco García A, Fernández-Bañares F, Rosinach Ribera M, Zabana Abdo Y, Aceituno M, Gonzalo V, Temiño R, Esteve Comas M. Las alteraciones inmunológicas celulares y moleculares típicas de la enfermedad celiaca tipo Marsh 3 no se presentan en la enfermedad celíaca de tipo Marsh 1 del adulto.

2. Temiño López-Jurado R, Carrasco A, Rosinach MM, Ruiz L, Zabana Y, Andújar X, Salas A, Fernando Fernández-Bañares, Esteve M. Enteropatía por Olmesartán, una nueva entidad a tener en cuenta en pacientes con diarrea crónica

6.3.7.

Jornadas CIBER 2014. Barcelona 27-28 octubre. Hotel Barcelo Sants

Comunicació póster

1. Violeta Lorén, Yamile Zabana , Arce García-Jaraquemada , Eduard Cabré, Eugeni Domènech, Josep Manyé. Expresión de TMIGD1 en la mucosa intestinal de pacientes con enfermedad de Crohn.

6.3.8.

XXXVI Jornada Nacional de la Sociedad Española de Endoscopia Digestiva. Auditorio Al-Ándalus – SEVILLA 6-8 Noviembre 2014.

Comunicació oral

1. Lissette Batista (curso residents): Polipectomía de pólipos pequeños: pinza fría/caliente, asa fría/caliente, mirar y no reseca: momento actual. Residente: Lissette Batista. Adjunto coordinador: Carme Loras.

2. Xavier Andujar. Presentació del projecte PROTDILAT a la Sección de la Fundación Española de Endoscópica Digestiva. “Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de la estenosis en la enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón”.

6.3.4. PONÈNCIES INVITADES A REUNIONS, CURSOS I CONGRESSOS

1. **XXIII Congrés de la Societat Catalana de Digestologia. XIX Curs de Formació en Digestologia.** Lleida: 30-31 de gener i 1 de febrer de 2014. La Llotja, Palau de Congressos de Lleida. Simposi paral·lel. Organitzadora i moderadora: **Esteve Comas, Maria**. Tema del simposi: Paper dels biològics a la colitis ulcerosa

2. **DEBAT:** Organitzat per: Abbvie. Torre Catalunya. Barcelona, 4 de març de 2014

Ponent: **Yamile Zabana**.

Ponència: ¿Porqué no lo es todo la curación mucosa en la prevención de cáncer colorrectal en la colitis ulcerosa?.

3. UPDATE 2014. XIX JORNADA D'ACTUALITZACIÓ EN MEDICINA. L'ACADÈMIA. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya. 11 d'abril de 2014. Hotel Fira Palace. Barcelona.

Ponent: **Maria Esteve.**

Ponència: Actualització en Digestologia 2013-2014

4. Sessió ordinària de la Societat Catalana d'Endoscòpia Digestiva Medico-Quirúrgica (SCEMQ). Acadèmia de Ciències Mèdiques de Barcelona, 8 d'abril de 2014. Tema: Taller extrahospitalari d'actualització en GIST.

Ponent: **Andújar Murcia, Xavier.**

Ponència: Actualització i noves tècniques endoscòpiques en el GIST.

5. Questions and answers on the management of ulcerative colitis: the UC horizons project . Madrid 13 de juny de 2014

Ponent: **Maria Esteve.**

Ponència QUESTION – 1: What is the recommended dose of oral steroids required to induce remission in ulcerative colitis?

6. Semana de las enfermedades digestivas. Valencia 14-16 de Junio de 2014.

XXI CURSO POSTGRADO SEPD-AGA DE AVANCES EN GASTROENTEROLOGÍA Y HEPATOLOGÍA

SESIÓN IV. Enfermedades del Intestino Delgado y Colon

Directores: Dr. Raúl Jesús Andrade Bellido y Dr. John Allen. Moderadores: Dr. Miguel Muñoz Navas. Dr. John Allen.

Ponent: **Meritxell Mariné.**

Ponència: **Papel del gastroenterólogo en el seguimiento de la Enfermedad Celíaca. SED.**

7. Enfermedades del Colon de la Inflamación a la motilidad y viceversa. Barcelona 6 de juny de 2014. Centro Médico Teknon. AEG.

Ponent: **Maria Esteve.**

Ponència: ¿Cuál es el objetivo en la enfermedad inflamatoria intestinal: curar al paciente, el intestino o la mucosa?

8. Enfermedades del Colon de la Inflamación a la motilidad y viceversa. Barcelona 6 de juny de 2014. Centro Médico Teknon.

Ponent: **Maria Esteve.**

Ponència: Casos clínicos: Paciente con enfermedad de Crohn extensa grave.

9. Enfermedades el Colon de la Inflamación a la motilidad y viceversa. Barcelona 6 de juny de 2014. Centro Médico Teknon. AEG.

Ponent: **Fernando Fernández-Bañares.**

Ponència: Colitis microscópica pequeña pero no infrecuente.

10. XXV Reunión Nacional de GETECCU, Madrid 3-4 octubre 2014.

Ponent: **Yamile Zabana.**

Ponència: Cuándo utilizar la proteína C reactiva y cuándo utilizar la calprotectina fecal en la colitis ulcerosa

11. XXV Reunión Nacional de GETECCU, Madrid 3-4 octubre 2014.

Ponent: **Yamile Zabana.**

Ponència: Presentació Àrea d'Investigació: Projecte INFEII (Factores de riesgo de infección en la enfermedad inflamatoria intestinal).

12. XXV Reunión Nacional de GETECCU, Madrid 3-4 octubre 2014.

Ponent: **Maria Esteve**

Ponència: Presentació Àrea d'Investigació: Estudio Pro dilat (Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de la estenosis en la enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón).

13. 2a Jornada de Patología Digestiva: Actualización en patología de tracto digestivo superior. Barcelona 4 de octubre. Clínica Diagonal

Ponent: **Carme Loras**

Ponència: Tractament endoscòpic dels tumors subepitelials

14. Curs de Formació continuada en Digestologia. SOCIETAT CATALANA DE DIGESTOLOGIA (A.C.M.S.C.B.) L'Acadèmia. Barcelona, 9 d'octubre de 2014,

Sessió: Trastorns digestius relacionats amb el gluten

Moderador: Dr. Fernando Fernández Bañares.

Ponent: **Maria Esteve Comas**

Ponència: Sensibilitat al gluten no celíaca i al·lèrgia al blat.

15. Curs de Formació continuada en Digestologia. SOCIETAT CATALANA DE DIGESTOLOGIA (A.C.M.S.C.B.) L'Acadèmia. Barcelona, 9 d'octubre de 2014,

Sessió: Trastorns digestius relacionats amb el gluten

Moderador: Dr. Fernando Fernández Bañares.

Ponent: **Meritxell Mariné Guillem**

Ponència: Diagnòstic i seguiment de la malaltia celíaca de l'adult

16. Simposio en el Congreso Nacional de Laboratorio Clínico. Fibes. Palacio de Exposiciones y Congresos de Sevilla, 16 octubre 2014.

Ponent: **Fernando Fernández Bañares**

Ponència: Diagnóstico diferencial entre patologías intestinales: ¿Es celíaca. Es alergia alimentaria, es sensibilidad al gluten no celíaca, es SII...? Patologías más frecuentemente asociadas en el adulto.

17. IV Congreso Nacional de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca. Valencia 27-20 de noviembre de 2014. Hospital La Fe.

Moderador: Dr. Fernando Fernández Bañares. Sessió 3: Enfermedad Celíaca del adulto y trastornos asociados

Ponent: **Meritxell Mariné Guillem**

Ponència: Seguimiento de la EC desde el punto de vista del gastroenterólogo del adulto

18. IV Congreso Nacional de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca. Valencia 27-20 de noviembre de 2014. Hospital La Fe.

Ponent: **Dr. Fernando Fernández Bañares**. Sessió 5: Diagnóstico

Ponència: Eficacia de la serología en el diagnóstico de la EC del adulto: alternativas en pacientes seronegativos.

Moderador de la secció 3: Enfermedad celíaca del adulto y trastornos asociados.

6.4. DOCÈNCIA

6.4.1. Docència a estudiants de grau (4art curs de Medicina)

Durant el curs acadèmic 2013-2014 es van formar 23 estudiants de Medicina i durant el primer quadrimestre del curs acadèmic 2014-2015, 11 estudiants més. Al servei de digestiu de l'HUMT es realitzen les classes pràctiques de Patologia Digestiva, el que representa el 40% del total de l'assignatura de Patologia Digestiva.

Responsable de l'assignatura: Maria Esteve (professora associada)

Tots els adjunts i residents del servei participen en la formació dels estudiants en qualitat de Professors Clínics (staff) o col·laboradors docents (residents)

Tres estudiants de cada torn comencen les pràctiques a Medicina Digestiva i 3 a Cirurgia Digestiva i a la meitat de cada període s'intercanvien.

Activitat a Medicina Digestiva:

- Entre 5 a 7 dies de permanència a planta d'hospitalització (planta 11 edifici principal). Responsabilitat sobre el maneig de 2 pacients (elaboració d'un portafoli amb descripció raonada de l'abordatge diagnòstic i terapèutic)
- Entre 3-4 dies estada a endoscòpia digestiva (planta -1 edifici consultes externes) i a consultes externes. Al portafoli es registren breument 2 casos.

Pla de seminaris:

L'assistència a les pràctiques i seminaris és obligatòria.

Els seminaris (casos pràctics) es realitzen els dijous de 8 a 9 del matí.

Pla de seminaris de Medicina Digestiva

1. Malaltia Inflamatòria intestinal. Dra M Esteve
2. Hemorràgia digestiva alta i baixa. Dra M Esteve
3. Diarrea crònica. Dr Fernando Fernández-Bañares
4. Ascites. Dra M Esteve
5. Colestasi intrahepàtica. Dra M Esteve
6. Hepatocarcinoma. Dra M Esteve
7. Tractament H Pylori. Dra Forné

Exàmen pràctic:

Una hora de durada, amb resolució de 4 casos clínics (2 de Medicina Digestiva i 2 de Cirurgia Digestiva; 15 minuts per cada cas).

Avaluació de les pràctiques: Les pràctiques de patologia digestiva representen un 40% de la nota final de l'assignatura. Per a l'avaluació de les pràctiques es valora l'actitud durant l'estada a l'Hospital, la qualitat de la informació continguda al portafoli i la capacitat de resolució de casos de l'examen pràctic.

6.4.2. Direcció de treballs de final de Grau de Medicina 2014-2015

1. Infecció oportunista a la Malaltia Inflammatory Intestinal. Estudiant: Marina Dotti. Professores: Dra Maria Esteve i Dra Yamile Zabana
2. Toxicitat hepàtica per metotrexate en pacients amb Malaltia Inflammatory Intestinal. Estudiant: Maria del Mar Ras. Professores: Dra Maria Esteve i Monsterrat Aceituno. Col.laboradora docent: Beatriz Lopez de Arau.

6.4.3. Docència de postgrau: Tesis doctorals

1. Lectura de la Tesis doctoral: "Infecció per *Helicobacter pylori* i enteropatia sensible al gluten com a causes d'anèmia ferropènica d'origen prèviament no aclarit" defensada el 4 d'abril de 2014.
Tesisanda: Elena Monzón Camps.
Directors: Dr. Fernando Fernandez Bañares i Dr. Josep M Viver i Pi-Suñer.
Universitat de Barcelona. Qualificació: Excel.lent cum laude per unanimitat.

6.4.4. Docència de postgrau: Cursos de postgrau

1. **IV Curs Universitari d'especialització** en Ultrasonografia Endoscòpica. Universitat Oberta de Catalunya (UOC).
Professora: **Carme Loras Alastruey**
Durada del curs: Octubre 2013 a març 2014. Continguts on line (material didàctic, consultes estudiants, exàmen teòric)

Classes presencials:

- Tumors subepiteliais,
- Pancreatitis autoimmune,
- Patología benigna y maligna de la via biliar y de la vesícula.
- Drenatge de coleccions pancreàtiques.

Classes pràctiques: del 10 al 21 de febrer 2014 (Clínica Teknon). 15 crèdits.

2. **2º Curso anual de Residentes.** Gastroenterología: Actualizaciones y perspectivas. Madrid 23 y 24 de mayo de 2014. Asociación Española de Gastroenterología (AEG)

Professor: **Fernando Fernández-Bañares.**

Grupo B: Oncología-EII-Trastornos Funcionales. Enfermedad Inflammatory Intestinal.

Ponència: Colitis microscòpica.

Tallers de casos clínics: Enfermedad inflammatory intestinal. Enfermedad de Crohn con afectación perianal

Debate de Seniors: ¿Qué es peor tener un SII o una EII? . Es peor tener una EII

3. **XXIX Curso monográfico en EII para médicos residentes.** Madrid 17 y 18 de mayo de 2014 (14 horas de durada)

Professora: **Maria Esteve**

Ponències:

- Presentacion y discusión caso clínico 1
- Presentación y discusión caso clínico 5
- Conceptos de EICI en pediatría
- Tiopurinas
- Urgencias en EICI

4. III Curs de Formació Teòrica Continuada en Patologia Digestiva. Barcelona 4 d'abril de 2014Professora: Maria Esteve ComasResident: Empar Sainz. Ponència: Malaltia Celíaca

Organitzat pels Serveis de Digestiu dels Hospitals Universitari Vall d'Hebron, Sant Pau de Barcelona, Parc Taulí de Sabadell i Mútua de Terrassa (número d'expedient: 09/06377-MD) 26 hores de durada i acreditada pel Consell Català de Formació Continuada. Professions Sanitàries (CCFCPS) amb 2,1 crèdits.

5. VI Actualització Continuada en Patologia Digestiva. Barcelona, setembre 2014 a juliol 2015Professor: Fernando Fernandez Bañares. Ponència: Colitis microscòpica

Organitzat pel Servei de Digestiu de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, Ha participat com a professor amb 60 minuts. Número d'expedient 09/11616-MD, 31 hores de durada i acreditada pel CCFMC amb 3,4 crèdits.

6.5. ORGANITZACIÓ DE CURSOS I JORNADES

1. II Jornada d'Actualització en Digestologia. Divendres 4 d'abril del 2014. Hospital Universitari MútuaTerrassa. **Directora: Dra Montserrat Forné**

Programa de formació per a metges de família i residents d'especialitats mèdiques

- Maneig del dolor abdominal . Victòria Gonzalo
- Diarrea aguda. Montserrat Aceituno
- Diarrea crònica. Fernando Fernández-Bañares
- Malaltia grassa hepàtica no alcohòlica. Rocío Temiño
- Reactivació de la hepatitis B. Prevenció i tractament. Montserrat Forné.
- Lesions benignes hepàtiques i de la via biliar. Empar Sáinz
- Maneig de la hipertransaminasèmia. Mercè Rosinach
- Omeprazol, el protector que no protegeix?. Yamile Zabana
- Seguiment dels pòlips de colon postpolipectomia i control colonoscòpia en grups de risc. Carme Loras
- "Up to date" en malalties digestives 2012-2014. Maria Esteve
- Cas clínic 1. Maria Esteve
- Cas clínic 2. Josep Maria Viver
- Cas clínic 3. Fernando Fernández-Bañares

Activitat acreditada pel Consell Català de la Formació Continuada de les Professions Sanitàries i la Comissió de la Formació Continuada del Sistema Nacional de Salut amb 0,9 crèdits. Reconeguda d'interès sanitari per l'Institut d'Estudis de la Salut del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

2. CLINICAL OBSERVATION PROGRAM (COP) a l'Hospital de la Mútua de Terrassa. Terrassa 13 de novembre, 2014. **Directora: Dra Yamile Zabana**

Assistents: 8-10 gastroenteròlegs interessats en la Malaltia Inflammatory Intestinal

CONTINGUT:

- Pediatria: Dr Roger Garcia-Puig
Particularitats de la MII a la població pediàtrica
Transició a l'atenció dels adults

- Cirurgia (Coloproctologia): Dr Albert Navarro, Dra Arantxa Muñoz, Dr José Pando, Dr Carles Maristany
Visita de pacients amb MII
Tècniques de coloproctologia a la MII
- Endoscòpia avançada: Dra Carme Loras, Dr Xavier Andújar
Es faran endoscòpies de cribratge a la MII colònica de llarga evolució
- Laboratori d'investigació bàsica: Dra Maria Esteve, Anna Carrasco, Dra Montserrat Aceituno
Visita a les instal·lacions
Importància de la Medicina Translacional a la MII
Protocols en marxa al nostre servei (Dra Montserrat Aceituno: Prodilat, Infeii, MTX)
- Funcionament de la Unitat de MII: Dra Maria Esteve
Integrants de la Unitat
Requisits per una Unitat de MII
Altres especialitats necessàries: dermatologia, reumatologia, ginecologia
- Consulta monogràfica: Dra Yamile Zabana, Sra Olga Benítez
- Infermeria especialitzada: Sra Olga Benítez
- Colitis microscòpica: Dr Fernando Fernández-Bañares

6.6. PREMIS

Premi a la millor presentació oral del Congrés de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca. Presenta: Dra Mercè Rosinach

M Rosinach, F Fernandez-Bañares, A Carrasco, M Ibarra, R Temiño, V Gonzalo, M Aceituno C Loras, M Esteve.

Ensayo clínico aleatorizado doble-ciego de reintroducción de gluten vs placebo en pacientes con enteritis linfocítica (EL) y sospecha de enfermedad celíaca (EC).

Premi per l'Excel·lència Professional 2014 a Maria Esteve. 2 de desembre 2014. Teatre Romea Barcelona. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

6.7. CONFERÈNCIES DE DIVULGACIÓ A PACIENTS

1 Dijous de Salut a Sant Cugat. Conferències sanitàries per a tothom. La Malaltia Celíaca, tot allò que has de saber. Ponents: **Dr. Fernando Fernández Bañares y Dra. Mercè Rosinach Ribera.** 12 de juny de 2014. Casa de Cultura. Sant Cugat del Vallès.

6.8. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ

6.8.1. Projectes d'investigació finançats amb beques i ajuts

1- Anàlisi "OMICO" integrat en la enteritis linfocítica secundària a enteropatia sensible al gluten. Búsqueda de biomarcadores, su interés fisiopatológico y diagnóstico.
Entidad Financiadora: Sociedad Española de Enfermedad Celiaca. IP: Fernando Fernández Bañares.
Investigadores colaboradores: Maria Esteve; Anna Carrasco; Mercè Rosinach; Lourdes Fluvià; Jose Maria Hernandez. Durada: gener 2013 - desembre 2014. Finançament total: 6.000€.

2. Historia Natural de la enfermedad celiaca. Seguimiento longitudinal a largo plazo de la evolución de marcadores serológicos de la enfermedad celiaca y de la histología en niños de 1 a 4 años de edad. Entidad Financiadora: Asociación de celíacos y sensibles al gluten de la comunidad de Madrid. IP: Meritxell Mariné. Investigadores colaboradores: Maria Esteve, Carme Farré, Montserrat Alsina, Roger Garcia, Fernando Fernández-Bañares, Anna Carrasco, Mercè Rosinach, Josepa Ribes Puig. Durada: Desembre 2012 a Desembre 2014. Finançament total: 6.000 euros.

3. Historia Natural de la enfermedad celiaca. Seguimiento longitudinal a largo plazo de la evolución de marcadores serológicos de la enfermedad celiaca y de la histología en niños de 1 a 4 años de edad. Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria (Instituto de Salud Carlos III) (codi FIS PI13/00413). IP: Meritxell Mariné. Investigadores colaboradores: Carme Farré, Mercè Rosinach, Roger Garcia, Anna Carrasco, Marta Molero Luís, Teresa Marqué Valls. Durada: Gener 2014 a Desembre 2016. Finançament total 50.184,39 euros (1ª anualitat 2014: 18138,93, 2ª anualitat 2015: 15.288,89, 3ª anualitat 2016: 16.756,56)

4. Predicció de Neoplàsia colònica avançada per un Test Immunoquímico fecal per sang oculta, els símptomes clínics del pacient i un sistema de puntuació: Un Estudi Multicèntric Prospectiu. Entitat finançadora: Fundació la Marató de TV3. IP: Dr. Fernando Fernandez Bañares de l'Hospital Universitari Mútua de Terrassa, pel seu Projecte d'Investigació: " Durada: Gener 2014- desembre 2016. Finançament total: 180.762,5 euros (1ª anualitat 61712,50, 2ª anualitat: 57962,50; 3ªanualitat. 61087,50

10. Fis Fernando

5. Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de la estenosis en la enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón. Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria (Instituto de Salud Carlos III)
Entitats participants: Hospital Universitari MútuaTerrassa – Fundació per la Recerca Mútua Terrassa – Universitat de Barcelona. Coordinació de 23 Hospitals a l'Estat espanyol Investigador/a principal d'aquest projecte: Carme Loras Alastruey. Investigadors col.laboradors: Montserrat Aceituno Quintanilla, Jorge Carlos Espinós Perez. Referència de la concessió: PI13/01226 Quantia de la subvenció: 48.944,50€
(1ª anualitat: 29.221,50€, 2ª anualitat: 10.890,50€, 3ª anualitat: 8.833,00€)

6. Projecte Interciber. Integrated projects of excellence: Identification of novel modulators of chronic inflammation in prevalent diseases: unravelling divergent mechanisms of disease. Coedador del projecte: Antonio Zorzano Olarte. Grup 8 HUMT Investigador/a principal: Maria Esteve. Investigadors col.laboradors: F Fernández-Bañares, Yamile Zabana, Montserrat Aceituno, Carme Loras, Anna Carrasco. Pressupost total del projecte: 605.000,00 €. Pressupost HUMT: 50.000 €.

6.8.2. Projectes d'investigació coordinats pel Servei de Digestiu HUMT sense finançament específic

1. Persistencia de atrofia vellositària en la enfermedad celiaca en tratamiento con dieta sin gluten: estudio prospectivo sobre la influencia de la adherencia a la dieta en niños y adultos
TEMA INVESTIGAT: Valoració dels factors que determinen la persistència d'atròfia a la malaltia celiaca i conseqüències d'aquesta.
INVESTIGADOR PRINCIPAL: Dr. Fernando Fernández-Bañares
PROMOTOR: Dr. Fernando Fernández-Bañares
CODI INTERN: Projecte CADER

CODI: CADER 02/2012

DATA D'INICI: Juny 2013

SITUACIÓ ACTUAL: En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:

2. Estudi: TRATAMIENTO ENDOSCÓPICO CON DILATACIONES EN LAS ESTENOSIS DE LA ENFERMEDAD INFLAMATORIA INTESTINAL (TEDEI). Proyecto ENEIDA. Investigador principal: Dra. Carme Loras / Dr. Andújar / Dra. Esteve. Situació actual: en marxa. Data Inici: Gener 2014.

3. INFEII: Infecció oportunista a la malaltia inflamatòria intestinal (MII):rellevància del tractament immunosupressor i mortalitat associada. Projecte multicèntric amb participació de 5 hospitals catalans adherits al projecte ENEIDA. Investigadora principal: Dra Yamile Zabana. Data d'inici: Octubre 2016.

6.8.3. Projectes d'investigació multicèntrics amb participació del Servei de Digestiu HUMT

1. Estudi epidemiològic sobre la prevalença de la infecció per virus de la hepatitis B al Vallés. Data inici juny 2014.

2. Anàlisi de supervivència i factors pronòstics del pacients amb hepatocarcinoma tractats amb quimioembolització hepàtica.

3. Estudi ADHOC : Estudi d'Adherència a la triple teràpia per a la Hepatitis C. Gener-2014-Gener 2015.

4. II Registre Nacional de Carcinoma Hepatocel.lular. Inici del registre: 1 d'octubre de 2014: Data fi: 31 de gener de 2015. Es registraran tots els casos incidents.

6.9. ASSAIGS CLÍNICS

TITOL: "Ensayo clínico multicéntrico, aleatorizado con simple ciego y de grupos paralelos para comparar la eficacia de Adalimumab con la de Azatioprina en la prevención de la recurrencia postquirúrgica en la enfermedad de Crohn después de 52 semanas de tratamiento".

TEMA INVESTIGAT: Efecte d'Adalimumab en la prevenció de la recurrència postquirúrgica a la malaltia de Crohn

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Investigador coordinador Dra Pilar Nos. IP Hospital Mutua de Terrassa: Dra. M Esteve

PROMOTOR: GETECCU

CODI: Nº EudraCT: 2011-000885-36

Nº CODI INTERN: Protocol APPRECIA

DATA D'INICI: 24 juliol 2012 **SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ: desembre 2014

TITOL: "Randomized double-blind, double-dummy, randomized, placebo-controlled multi-centre phase III study on the efficacy and tolerability of a 8-week treatment with 9 mg budesonide vs. 3 g mesalazine vs. placebo in patients with lymphocytic colitis.

TEMA INVESTIGAT: Estudio comparativo para valorar la eficacia de budesonida frente a mesalazina en el tratamiento de la colitis limfocítica

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Dr. Fernando Fernández-Bañares

PROMOTOR: Falk Pharma**CÓDI INTERN:** Protocol ...**CODI:** BUG1/LMC**DATA D'INICI:****SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:****TITOL:** "Double-blind placebo controlled trial of budesonide in incomplete microscopic colitis.**TEMA INVESTIGAT:** Estudi comparatiu per a valorar l'eficàcia de la budesonida comparat amb mesalacina en el tractament de la colitis microscòpica incompleta.**INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Coordinador: Dr A Münch: IP HUMT: Dr F Fernández-Bañares**PROMOTOR:** Falk Pharma lab. (Sweden)**CODI INTERN:****CODIGO:** BUG3/MIC / EudraCT No.: 2013-001912-31**DATA D'INICI:** Gener-Febrer 2014**SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:****TITOL:** "Estudio Ensayo clínico multicéntrico, prospectivo, aleatorizado y comparativo para evaluar la eficacia de dos vacunas frente al virus de la hepatitis B en pacientes con EII"**TEMA INVESTIGAT:** Estudi comparatiu per a valorar l'eficàcia de 2 vacunes a la MII. **INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Coordinadors: Drs. JP Gisbert, M Chaparro. IP a HUMT: Dra. Maria Esteve**PROMOTOR:** Dr. JP Gisbert**CODI INTERN:** Projecte COMVI-B**CODI:** Eudra CT: 2010-023947-14**DATA D'INICI:** 01-04-2012**SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:** 30-06-2014**ESTUDIS MULTICÈNTRICS COORDINATS PER ALTRES CENTRES O INSTITUCIONS AMB FINANÇAMENT PÚBLIC O PRIVAT****TITOL:** "Evaluación del Funcionamiento de productos para la Monitorización del cumplimiento de la dieta en casos de intolerancias alimentarias mediante la detección de nuevos marcadores serológicos tanto de diagnóstico como de seguimiento de dieta. Estudio multicéntrico nacional**TEMA INVESTIGAT:****INVESTIGADOR PRINCIPAL:** coordinat per la Dra. Carolina Sousa (Universidad de Sevilla). Investigador principal HUMT**PROMOTOR:** Biomedal Diagnostics, S.L.**CODI INTERN:** Projecte DELIAC**CODI:** Deliac-01-2012**DATA D'INICI:** 16 d'abril de 2012**SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:** 30 de juny del 2014**TITOL:** Biobanco IMID biomarcadores y nuevas terapias.**TEMA INVESTIGAT:** búsqueda de biomarcadores de respuesta terapèutica a la MII en relació amb e fenotip clínic.**INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Coordinadors clínic E Domenech, JP Gisbert. IP a HUMT: Dra. Maria Esteve. Directora: Dra. Sara Marsal**PROMOTOR:** Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación tecnológica.**CODI INTERN:** Projecte INNP-BMK-IMID. Subprograma INNPACTO

CODI: Exp IPT-0100000-2010-36**DATA D'INICI:** Octubre 2012**SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:****TITOL:** Utilidad de la calprotectina fecal semicuantitativa en la predicción de recidiva en la colitis ulcerosa.**TEMA INVESTIGAT:** Utilidad de la calprotectina fecal semicuantitativa en la predicción de recidiva en la colitis ulcerosa.**INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Coordinat per E Domenech, E García-Planella. IP a HUMT: Dra. Maria Esteve**PROMOTOR:** Dr. Eugeni Domenech**CODI INTERN:** Projecte Precucal**CODI:****DATA D'INICI:** Febrer 2012**SITUACIÓ ACTUAL:** En marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:** Gener 2014**TITOL:** ENSAYO CLÍNICO MULTICÉNTRICO, ALEATORIZADO Y DOBLE CIEGO SOBRE EL USO DE ANTIBIÓTICO PROFILÁCTICO EN LA PUNCIÓN POR ECOENDOSCOPIA DE LESIONES QUÍSTICAS DEL PÁNCREAS.**TEMA INVESTIGAT:** ENSAYO CLÍNICO MULTICÉNTRICO, ALEATORIZADO Y DOBLE CIEGO SOBRE EL USO DE ANTIBIÓTICO PROFILÁCTICO EN LA PUNCIÓN POR ECOENDOSCOPIA DE LESIONES QUÍSTICAS DEL PÁNCREAS.**INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Dra. Carme Loras. Coordinat: Dr. Carlos Guarner.**PROMOTOR:** Institut recerca de l'hospital de Sant Pau**CODI:** IIBSP-CIP-2013-166**DATA D'INICI:** 15/10/2014 **SITUACIÓ ACTUAL:** en marxa**TITOL:** ESTUDIO ALEATORIZADO, ENMASCARADO, CONTROLADO CON PLACEBO SOBRE LOS EFECTOS DE ADALIMUMAB INTRALESIONAL EN ESTENOSIS INTESTINALES DE PACIENTES CON ENFERMEDAD DE CROHN.**TEMA INVESTIGAT:****INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Dra. Carme Loras. Coordinadora: Dra. Begoña Gonzalez.**PROMOTOR:** Dra. Begoña Gonzalez.**CODIGO:** CSAI EductraCT: 2012-007123-12**DATA D'INICI:** 21/5/2014**SITUACIÓ ACTUAL:** en marxa**DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:****TITOL:** ESTUDIO MULTICÉNTRICO, LONGITUDINAL Y PROSPECTIVO PARA EVALUAR LAS COMPLICACIONES DERIVADAS DE LA POLIPECTOMÍA GÁSTRICA Y/O DUODENAL.**INVESTIGADOR PRINCIPAL:** Dra. Carme Loras. Coordinat: Dra. Fernández-Esparrach.**PROMOTOR:** Hospital Clínic de Barcelona**CODI:****DATA D'INICI:** 01/10/2012 **SITUACIÓ ACTUAL:** en marxa

6.9. ALTRES MÈRITS

1. Dr. Fernando Fernández-Bañares. Membre de la Societat Científica Europea. "Microscopic colitis club". 4th Meeting of the Microscopic colitis club (EMCC) Basel, may 2012.

2. Dr Fernando Fernández-Bañares. Intensificació de l'activitat Investigadora (gener 2014 – agost 2014). Societat Catalana de Digestologia.

3. Dra. Maria Esteve. Membre del Comitè científic extern del Biobanc Clínic IDIBAPS des del gener de 2010 fins a l'actualitat.

4. Dra. Maria Esteve. Membre del Comité Científic d'ENEIDA des del gener de 2011 fins a l'actualitat. Base de dades de pacients amb Malaltia Inflammatory Intestinal a l'Estat espanyol sobre determinants genètics i ambientals. (Més de 20.000 pacients inclosos).

6. Dr. Fernando Fernández-Bañares miembro del consejo editorial de Gastroenterología y Hepatología.

7. Dra. Maria Esteve membre del consell de direcció de la revista Gastroenterología y Hepatología.

8. Dra. Maria Esteve. Membre del comitè científic de la Asociación Española de Gastroenterología (Àrea de Malaltia Inflammatory Intestinal).

9. Dra. Maria Esteve. Trosorera del Grupo Español de Enfermedad de Crohn y colitis Ulcerosa i membre del comitè científic des d'octubre de 2013 a octubre de 2017.

10. Dra. Carme Loras. Secretària del club de pàncrees de la Societat Catalana de Digestologia des del gener de 2012 fins a l'actualitat.

11. Dr. Fernando Fernández-Bañares. Vicepresident de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca fins al novembre de 2014 i president des del novembre de 2014 fins a l'actualitat .

12. Dra Maria Esteve. Vicepresidenta de la Societat Catalana de Digestologia des del gener de 2014 fins a l'actualitat.

13. Dra Yamile Zabana. Coordinadora del Grupo Joven de GETECCU en el període 2014-2016.

14. Dr Xavier Andujar . Vocal de la Societat Catalana d'Endoscopia Medico-Quirúrgica en el període 2014-2015.

15. Participació Dra Esteve en qualitat de vocal del tribunal per a l'avaluació de la tesis doctoral: "Exactitud diagnòstica de la resonancia magnética preoperatoria en la determinación de la extensión y grado de actividad inflamatoria de la enfermedad de Crohn Yeyuno-ileal. Tesinand: Salvador Pou Serrano. Universitat de València. Juny 2014.

16. Participació en sessions intrahospitalàries

Hospital universitari mútua terrassa. 20 i 21 d'octubre de 2014. Planta 0 sala de formació. Sessió bibliogràfica Medicina Interna

Sessió: L'Omeprazol: el protector que no protegeix

Ponent: Dra. Yamile Zabana

6.10. ASISTENCIA A CURSOS

1. Crohn's&Colitis Foundation of America. 2014 Advances in Inflammatory Bowel Diseases, Desember 4-6, 2014. Orlando, Florida. EEUU. Montserrat Aceituno

2. NATIONAL CANCER CENTER.

Curs endoscòpia avançada: Tokio - Japan: 1 a 12 de desembre 2014. Jorge Espinós.

3. JORNADAS DE OTOÑO AEEH HEPATITIS C. 2ª conferencia de Consenso del Tratamiento de la Infección por Virus C. Hotel Barceló: Sevilla 2014: 21 y 22 noviembre 2014. Montserrat Forné Bardera.

4. Falk Symposium 192. IBD 2014: Thinking out of the box. May 30-31, 2014. Le Palais des Congrès de Paris. París, France. Yamile Zabana.

5. BC)VH, XII International Symposium on Viral Hepatitis. May 30th – 31th, 2014. Hotel Dolce Sitges, Barcelona (Spain). Montse Forne. Rocio Temiño.

6. THE 8th MEETING OF THE SOCIETY OF GASTROINTESTINAL INTERVENTION (SGI- 2014) – THE-K SEOUL HOTEL, SEOUL, KOREA: 2-4 d'octubre de 2014, Jorge Carlos Espinos

7. Reunión Internacional del IBD Ahead. Maria Esteve. Asistencia a la, 14 y 15 de noviembre 2014 en Frankfurt, Alemania.

8. I CURSO EN HEPATOLOGIA SOBRE EL TRATAMIENTO DEL PACIENTE CIRRÓTICO CRÍTICO. Hospital Clínic Barcelona Servicio de Hepatología. 23-24 octubre 2014. Mercè Rosinach.

9. Actividad formativa: Programa de Entrenamiento de Ecoendoscopia Intervencionista. 22 y 23 de mayo de 2014. Santander. Valdecilla Hospital vir tituto Carlos III com a investigadors principals de projecte.